



Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Україна)

Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Євразійський національний університет імені Л.М. Гумільова (Казахстан)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України»
(Україна)

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
(Україна)

Національний університет «Запорізька політехніка» (Україна)
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
(Україна)

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
(Україна)

Університет ISMA (Латвія)
Університет «Північ» (Хорватія)
Університет «Туран-Астана» (Казахстан)
Школа ділового адміністрування, економіки та інформаційних систем
Університету Пассау (Німеччина)

ЗБІРНИК

Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
«СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В
УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»

09 червня 2022 року

ПОЛТАВА
2022

УДК 330.34-021.87”363”:342.77

С 76

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Національного університету імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:

Карпенко Є.А., к.е.н., доцент;
Комеліна О.В., д.е.н., професор;
Крекотень І.М., к.е.н., доцент;
Кульчій І.О., к.держ.упр., доцент;
Птащенко Л.О., д.е.н., професор;
Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор;
Чижевська М.Б., к.е.н., доцент.

Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах воєнного стану : матеріали
С 76 Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 09 червня 2022 р. – Полтава :
Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2022. – 393 с.

ISBN 978-966-616-186-7

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти, виклики та загрози розвитку економічних суб’єктів та держави в умовах воєнного стану.

Визначено цільові орієнтири сталого розвитку та менеджмент в умовах воєнного стану. Досліджено проблеми та перспективи забезпечення фінансової стабільності національної економіки в умовах воєнного стану. Висвітлено сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності України. Розкрито особливості управління соціально-економічними процесами в умовах воєнного стану. Досліджено особливості бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб’єктів господарювання в умовах воєнного стану, а також розкрито питання теорії та практики співпраці влади, бізнесу та громадських інституцій у контексті цілей сталого розвитку.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

УДК 330.34-021.87”363”:342.77

С 76

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

ISBN 978-966-616-186-7

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

<p>Радченко Л.П., к.е.н., доцент; Соляр В.В., к.е.н., доцент <i>Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди</i> <i>(м. Харків, Україна)</i> Решетняк Н.Б., к.е.н., доцент <i>Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»</i> <i>(м. Харків, Україна)</i></p>	<p>ЗАГРОЗИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ ТА ВАЖЛИВІ ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ</p>	41
<p>Базарна О.В., доктор філософії <i>Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана</i> <i>(м. Київ, Україна)</i> Белова Г.С., студентка <i>Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку (м. Одеса, Україна)</i></p>	<p>ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В УПРАВЛІННІ ГРОМАДАМИ</p>	43
<p>Комеліна О.В., завідувач кафедри менеджменту і логістики, д.е.н., професор, Крайнев В.М., аспірант <i>Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»</i> <i>(м. Полтава, Україна)</i></p>	<p>ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</p>	46
<p>Карпенко А.В., д.е.н., професор; Карпенко Н.М., к.держ.упр., доцент <i>Національний університет «Запорізька політехніка» (м. Запоріжжя, Україна)</i></p>	<p>ДІЯЛЬНІСТЬ КЛАСТЕРІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ</p>	48
<p>Urekeshova A.B. <i>L.N. Gumilyov Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan)</i></p>	<p>DEVELOPMENT OF THE LABOR MARKET IN THE CONDITIONS OF THE FORMATION OF THE DIGITAL ECONOMY OF KAZAKHSTAN</p>	50
<p>Zasorina Hanna, PhD student <i>Vasyl' Stus Donetsk National University (Vinnytsia, Ukraine)</i></p>	<p>SOLVING SIGNIFICANT PROBLEMS OF HUMAN CAPITAL IN THE CONTEXT OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS – 2030 DURING THE RUSSIAN FEDERATION INVASION OF UKRAINE</p>	52
<p>Амеліна І.В., к.е.н., доцент <i>Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»</i> <i>(м. Полтава, Україна)</i></p>	<p>ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ ЯК ОДНА ІЗ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ СФЕР МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА</p>	53
<p>Белов І.С., Анясатор Кеннеді, студенти; Амеліна І.В., к.е.н., доцент <i>Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»</i> <i>(м. Полтава, Україна)</i></p>	<p>ПЛАНУВАННЯ ЯК ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА</p>	55

Список використаних джерел

1. David M. Herold, Marek Ćwiklicki, Jasmin Mikl. The emergence and adoption of digitalization in the logistics and supply chain industry: an institutional perspective. *Journal of Enterprise Information Management*. 2021. Vol. 34 № 6. P. 1917–1938. URL: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JEIM-09-2020-0382/full/pdf?title=the-emergence-and-adoption-of-digitalization-in-the-logistics-and-supply-chain-industry-an-institutional-perspective>
2. Dominic Loske. The impact of COVID-19 on transport volume and freight capacity dynamics. An empirical analysis in German food retail logistics. *Transportation Research Interdisciplinary Perspectives*. 2020. Vol. 6. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2590198220300762>.
3. Ritter, T. and Pedersen, C.L. Digitization capability and the digitalization of business models in business-to-business firms: past, present, and future. *Industrial Marketing Management*. 2020. Vol. 86. P. 180 – 190.
4. Mathauer, M. and Hofmann, E. Technology adoption by logistics service providers. *International Journal of Physical Distribution and Logistics Management*. 2019. Vol. 49. №. 4. P. 416 – 434.
5. North, K., Aramburu, N. and Lorenzo, O.J. Promoting digitally enabled growth in SMEs: a framework proposal. *Journal of Enterprise Information Management*. 2019. Vol. 33 №. 1. P. 238 – 262.

УДК 339.97

Радченко Л.П., к.е.н., доцент; Соляр В.В., к.е.н., доцент
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
(м. Харків, Україна)
Решетняк Н.Б., к.е.н., доцент
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
(м. Харків, Україна)

ЗАГРОЗИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ ТА ВАЖЛИВІ ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

В сучасному глобалізованому світі розвиток національних економік і суспільств більшості країн світу відбувається на підставі нової парадигми - забезпечення сталого розвитку (англ. - sustainable development), зорієнтованого на досягнення оптимального балансу між трьома складовими – економічною, соціальною та екологічною. Це збалансований розвиток країни і регіонів, при якому економічне зростання, матеріальне виробництво і споживання, інші види людської життєдіяльності пов'язані здатністю екосистем відновлюватися.

Принципові положення переходу України до сталого розвитку знайшли місце в «Стратегії сталого розвитку України до 2030 року», в якій визначено, що метою Стратегії є забезпечення високого рівня та якості життя населення України, створення сприятливих умов для діяльності нинішнього та майбутніх поколінь та припинення деградації природних екосистем шляхом впровадження нової моделі економічного зростання, що базується на засадах сталого розвитку. Досягнення цієї мети відповідає світоглядним цінностям і культурним традиціям українського народу та міжнародним зобов'язанням України [1, с.9; 5]. Визначення національних цілей сталого розвитку українського суспільства до 2030 року конкретизується поетапними змінами та орієнтирами.

Війна, яку 24.02.2022 Росія розпочала проти України, викликала суттєві загрози сталого розвитку в нашому суспільстві. В умовах війни були знищені не тільки важливі інфраструктурні об'єкти та підприємства, житлові комплекси, важливі об'єкти культурної

спадщини об'єкти комунальної та соціальної сфери в багатьох містах і селищах України. Економіка втратила значну частку потенціалу створення доданої вартості та отримала суттєві структурні зміни. Різко змінилась кількість економічно активного населення. Близько 2,5 млн українців виїхало за кордон, мільйони громадян перемістилися до Західної України або знаходяться в місцях бойових дій, значна кількість людей загинула. Зупинений рух авіаційного, морського транспорту, залізничний рух на території ведення бойових дій. Через бойові дії та логістичні обмеження виникла неможливість для ведення бізнесу, наприклад, мариупольського металургійного комплексу, неможливість проведення сільськогосподарської діяльності, неможливість збуту продукції на експорт тощо. У зв'язку з агресією Росії лише у березні порівняно з даними за лютий 2022 року експорт українських товарів скоротився вдвічі, імпорт - більш ніж втричі [4, 6]. Як наслідок, скоротився обсяг національного виробництва, відбулась втрата персоналу, втрата ринків збуту, падіння рівня життя населення, мають місце значні екологічні втрати. Також мобілізація резервів на початку війни має певну межу, товарні запаси необхідно поповнювати, не є безмежними й харчові та грошові запаси людей.

Для наближення Перемоги необхідно долати ці загрози уже в умовах воєнного стану. Це важливо не тільки для забезпечення Збройних сил України усім необхідним, а й для створення умов життєдіяльності населення та для формування основ майбутнього повоєнного відновлення. Необхідно «перезапустити» економіку в умовах воєнного стану, хоча це може породжувати нові виклики. Наприклад, разом із застосуванням фіскальних важелів економічного пожвавлення (зменшення податкового навантаження, виплати пенсій, заробітної плати бюджетникам) посилюватиметься й складова емісійного фінансування дефіцитів [3]. Слід також мати на увазі, що підтримка та допомога, в тому числі фінансова, від іноземних партнерів та міжнародних організацій не може бути швидкою.

В цих умовах найбільш важливими напрямками додання труднощів та загроз розвитку української економіки є наступні.

По-перше, забезпечення споживання населення, оскільки споживання, задоволення необхідних потреб, є і метою, і свого роду двигуном для економіки. В цьому плані український уряд здійснює важливу підтримку рівня доходів населення через збільшення виплат військовим, підтримку виплат представникам бюджетної сфери, пенсіонерам, особам, що вимушено втратили роботу. Забезпеченню платоспроможності населення також сприяє безперебійна робота банківських установ, обслуговування не тільки за допомогою готівки, а й банківських карток. Попри всі воєнні та логістичні труднощі важливо безперебійно забезпечити пропозицію необхідних товарів та послуг в усіх регіонах, на яких відбуваються воєнні дії, чи які безпосередньо не зачепила війна.

По-друге, збереження людського потенціалу є важливою умовою функціонування економіки, як в умовах воєнного стану, так і в період відновлення в післявоєнний період. Збільшення робочих місць, надання можливості роботи на дистанційній основі, працевлаштування людей різних професій серед тимчасово переселених осіб у сфері виробництва товарів, сільського господарства, торгівлі, будівництва, відновлювальних робіт чи у сфері послуг, культури тощо – все це стримує вплив людей з країни.

По-третє, адаптація підприємництва до діяльності в умовах воєнного часу та стимулювання бізнесу. На це націлені запроваджені урядом засоби підтримки у податковій та регуляторній сферах, які слід посилити можливостями у вивезенні виробництв, придбанні обладнання, налагодженні постачання та збуту. Стосовно здійснення сільськогосподарської діяльності, до запровадженої урядом програми компенсації відсотків за кредитами на покриття будь-яких витрат, доцільно розробити програми державно-приватного партнерства [3].

По-четверте, зовнішньоекономічні зв'язки охоплюють ембарго на торгівлю товарами з Росії та потребують активної регуляторної діяльності з іншими країнами відповідно воєнному стану та потреб української економіки.

По-п'яте, ефективне використання гуманітарної підтримки та допомоги міжнародних партнерів на підтримку економіки, зокрема запропонований Європейською комісією план допомоги Україні на повоєнну відбудову, що передбачає довгострокові реформи й інвестиції, а також короткотермінову макрофінансову допомогу в обсязі 9 млрд. євро у 2022 році [2].

Отже, використання можливостей підтримки економіки в умовах воєнного періоду буде створювати основи її відновлення в повоєнний період та подальшого виконання стратегічних завдань сталого розвитку.

Список використаних джерел

1. Аналіз державних стратегічних документів щодо врахування адаптованих для України Цілей Сталого Розвитку до 2030 року. URL: http://iser.org.ua/uploads/files/ISED_Report-UKR_Web_Final.pdf
2. Єврокомісія пропонує виділити Україні макрофінансову допомогу. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3486185-evrokomisia-proponue-vidiliti-ukraini-makrofinansovu-dopomogu>
3. Жаліло Я.А. Як швидко "перезапустити" економіку у воєнних умовах. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/03/17/684234/>
4. Закон України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text>
5. Закон України «Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року». URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A>
6. Щодо економічного становища в умовах воєнного стану та напрямів його покращення. URL: <https://economics.org.ua/index.php/blog/377-economika-vv>

УДК 330

Базарна О.В., доктор філософії

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (м. Київ, Україна)

Белова Г.С., студентка

Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку (м. Одеса, Україна)

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В УПРАВЛІННІ ГРОМАДАМИ

Надзвичайно актуальним є питання посилення фінансової спроможності громад і залучення додаткових фінансових ресурсів та інвестицій для реалізації проектів розвитку в об'єднаних територіальних громадах. Нині у світі використовується широкий спектр механізмів фінансування місцевого розвитку. Водночас кожна громада має унікальний набір можливостей та проблем, тому мусить застосовувати індивідуальний підхід до вибору механізмів фінансування свого розвитку. Використання органами місцевого самоврядування (ОМС) наявних інструментів по залученню додаткових фінансових ресурсів та інвестицій дозволить: посилити фінансову спроможність громади; покращити якість і розширити спектр послуг, що надаються різним групам мешканців громади [1].

Конкурентоспроможність країни або регіону визначається двома головними факторами: наявним ресурсним, інвестиційним, інноваційним потенціалом, їх ефективне та результативне використання; ефективна система державної підтримки для залучення інвестицій та розвитку інновацій. Чинна правова система України включає більше 100 законів та інших нормативних актів, які регулюють інвестиційну діяльність та які створюють правову основу для інвестиційної та інноваційної діяльності у країні. До базових законодавчих актів, які формують правову основу інституційного забезпечення, належать такі: Конституція України; Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»; Закон України «Про Кабінет Міністрів України»; Закон України «Про місцеві державні адміністрації»; Закон України «Про інвестиційну діяльність»; Закон України «Про

СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції

Мова українська, англійська

Підписано до друку 07.06.2022
Тираж 20 прим.

Поліграфічний центр Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
36011, Полтава, Першотравневий проспект, 24
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції. Серія ДК №7019 від 19.12.2019 р.